

LEGE Nr. 54 din 1 august 1991 cu privire la sindicate

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICATA ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 164 din 7 august 1991

Parlamentul României adopta prezenta lege.

CAP. 1

Dispozitii generale

ART. 1

(1) Sindicatele sînt organizatii fara caracter politic, constituite în scopul apararii si promovarii intereselor profesionale, economice, sociale, culturale si sportive ale membrilor lor si a drepturilor acestora, prevazute în legislatia muncii si în contractele colective de munca.

(2) Sindicatele sînt independente fata de organele de stat, fata de partidele politice si fata de oricare alte organizatii.

ART. 2

(1) Persoanele care au calitatea de salariat au dreptul, fara nici o îngradire sau autorizare prealabila, sa se organizeze în sindicate.

(2) Pentru formarea unui sindicat este necesar un numar de cel putin 15 persoane.

(3) Nimeni nu poate fi constrîns sa faca parte sau nu, ori sa se retraga sau nu dintr-un sindicat.

(4) O persoana poate face parte, în acelasi timp, numai dintr-un singur sindicat.

ART. 3

Salariatii minori pot fi membri ai sindicatelor, fara a fi necesara încuviintarea reprezentantilor lor legali.

ART. 4

Persoanele care exercita legal o meserie sau profesie în mod individual sau care sînt asociate în cooperative, precum si în alte categorii profesionale decît cele prevazute la art. 2 alin. 1, se pot organiza în sindicate, în conditiile prevazute în prezenta lege.

ART. 5

Salariatii care detin functii de conducere sau care implica exercitarea autoritatii de stat în aparatul Parlamentului, Guvernului, ministerelor, altor organe centrale ale administratiei de stat, prefecturilor si primariilor, functii de procuror sau judecator, personalul militarizat din unitatile aflate în subordinea Ministerului Justitiei, precum si personalul Ministerului Apararii Nationale si Ministerului de Interne si al unitatilor din subordinea acestor ministere, cu exceptia personalului civil, nu se pot constitui în sindicate.

CAP. 2

Constituirea, organizarea si functionarea sindicatelor

Sectiunea I

Statutele

ART. 6

Modul de constituire, functionare si dizolvare a unui sindicat se reglementeaza prin statutul adoptat de catre membrii sai, cu respectarea dispozitiilor din prezenta lege.

ART. 7

(1) Statutele sindicatelor vor cuprinde prevederi cel putin cu privire la:

- a) scopul constituirii, denumirea si sediul sindicatului;
- b) modul în care se dobîndeste si înceteaza calitatea de membru al sindicatului;
- c) drepturile si îndatoririle membrilor;
- d) nivelul cotizatiilor si modul lor de încasare;
- e) organele de conducere, denumirea acestora, modul de alegere si de revocare, durata mandatelor si atributiile lor;
- f) conditiile si normele de deliberare pentru modificarea statutului si de adoptare a hotarîrilor;
- g) divizarea, comasarea sau dizolvarea sindicatului si distribuirea, transmiterea ori, dupa caz, lichidarea patrimoniului cu specificarea ca bunurile date în folosinta de catre stat vor fi restituite acestuia;
- h) modalitatea de asociere în federatii pe ramura sau confederatii nationale.

(2) Statutele nu pot contine prevederi contrare Constitutiei si legilor.

ART. 8

(1) Sindicatele au dreptul de a-si elabora reglementari proprii, de a-si alege liber reprezentantii, de a-si organiza gestiunea si activitatea lor si de a-si formula programe proprii de actiune.

(2) Este interzisa autoritatilor publice si administrative orice interventie de natura a limita ori întrerupe exercitarea drepturilor prevazute la alin. 1.

Sectiunea a II-a

Conducerea sindicatelor

ART. 9

Pot fi alesi în organele de conducere cetateni români, membri ai sindicatului, care au deplina capacitate de exercitiu, lucreaza în unitate si nu executa una din pedepsele complementare prevazute de legea penala.

ART. 10

Membrilor organelor de conducere alese ale sindicatelor li se asigura protectia legii contra oricaror forme de conditionare, constringere sau limitare a exercitarii functiilor lor.

ART. 11

(1) Reprezentantilor alesi în organele de conducere ale sindicatelor, precum si persoanelor care

au detinut o astfel de functie, în termen de un an de la încetarea mandatului nu li se poate modifica sau desface contractul de munca pentru motive neimputabile lor pe care legea le lasa la aprecierea celui care angajeaza, decât cu acordul organului colectiv de conducere ales al sindicatului.

(2) Este interzisa desfacerea contractului de munca din initiativa celui care angajeaza, pentru motive care privesc activitatea sindicala.

(3) Sînt exceptati de la aplicarea prevederilor alin. 1 cei care au fost revocati din functiile sindicale detinute pentru încalcare a prevederilor statutare sau legale.

ART. 12

(1) Pe perioada în care persoana din organul de conducere este salarizata de syndicate, aceasta își pastreaza functia si locul de munca avute anterior, precum si vechimea în munca; pe postul acesteia poate fi încadrata o alta persoana, numai cu contract de munca pe durata determinata.

(2) La revenirea în postul avut a celor aflati în situatia prevazuta la alin. 1, li se va asigura un salariu care nu poate fi mai mic decât cel ce putea fi obtinut în conditii de continuitate la acest loc de munca.

ART. 13

Prin contractele colective de munca se pot stabili si alte drepturi si masuri de protectie, în afara celor prevazute în art. 11 si 12, pentru cei alesi în organele de conducere a sindicatelor.

ART. 14

Organul de conducere a sindicatului are obligatia de a detine o evidenta a numarului de membri, a încasarilor si cheltuielilor de orice fel.

Sectiunea a III-a

Dobîndirea personalitatii juridice

ART. 15

(1) Pentru dobîndirea de catre sindicat a personalitatii juridice, împuternicitul special al membrilor fondatori ai sindicatului, prevazut în procesul-verbal de constituire, trebuie sa depuna o cerere de înscriere la judecatoria pe a carei raza teritoriala își are sediul sindicatul.

(2) La cererea de înscriere a sindicatului se anexeaza originalul si doua copii ale urmatoarelor acte:

- a) procesul-verbal de constituire a sindicatului, semnat de cel puțin 15 membri fondatori;
- b) statutul sindicatului;
- c) lista membrilor din organul de conducere al sindicatului, cu mentionarea profesiei si domiciliului.

ART. 16

(1) Judecatoria care a primit cererea de înscriere este obligata ca în termen de cel mult 5 zile de la înregistrarea acesteia sa examineze:

- a) daca s-au depus actele prevazute de art. 15 alin. 2;
- b) daca actul constitutiv si statutul sindicatului sînt conforme prevederilor legale în vigoare.

(2) În cazul în care sînt întrunite cerintele prevazute la alin. 1, judecatoria va proceda la solutionarea cererii, cu citarea împuternicitului special al membrilor fondatori ai sindicatului.

(3) Judecatoria pronunta o hotarîre motivata, de admitere sau respingere a cererii.

(4) Hotarîrea se comunica în termen de cel mult 5 zile de la pronuntare semnatarului cererii de înscriere.

ART. 17

(1) Hotarîrea judecatoriei este supusa recursului.

(2) Termenul de recurs este de 15 zile si curge de la comunicarea hotarîrii. Pentru procuror, termenul de recurs curge de la pronuntare.

(3) Recursul se judeca, cu precadere, cu citarea împuternicitului special al membrilor fondatori ai sindicatului. Decizia se redacteaza si dosarul se restituie judecatoriei în termen de 5 zile de la pronuntare.

ART. 18

(1) Judecatoriile sînt obligate sa tina un registru special în care vor consemna denumirea si sediul sindicatului, numele membrilor organului de conducere si adresele lor, data înscrierii, precum si numarul si data hotarîrii judecatoresti definitive de admitere a cererii de înscriere.

(2) Înscrierea în registrul prevazut la alin. 1 se va face din oficiu, îndata ce hotarîrea a ramas definitiva.

ART. 19

Sindicatul dobîndeste personalitate juridica de la data ramînerii definitive a hotarîrii judecatoresti de admitere a cererii de înscriere.

ART. 20

Originalul procesului-verbal de constituire si al statutului pe care judecatoria certifica înscrierea, împreuna cu cîte un exemplar din celelalte acte depuse se restituie sindicatului, iar al doilea exemplar, în copie, de pe toate actele prevazute la art. 15 alin. 2, certificate de judecatorie, se vor pastra în arhiva acesteia.

ART. 21

(1) Sindicatul este obligat sa aduca la cunostinta judecatoriei unde s-a înregistrat, în termen de 30 de zile, orice modificare ulterioara a statutului, precum si orice schimbare în compunerea organului de conducere.

(2) Pentru încuviintarea aprobarii modificarii statutului sînt aplicabile, în mod corespunzator, dispozitiile art. 15-20.

(3) Judecatoria este obligata sa mentioneze în registrul prevazut de art. 18 modificarile din statut, precum si schimbarile din compunerea colectivului de conducere a sindicatului.

Sectiunea a IV-a

Patrimoniul

ART. 22

Bunurile mobile si imobile apartinînd sindicatelor pot fi folosite numai potrivit intereselor membrilor de sindicat, dar nu pot fi împartite între acestia.

ART. 23

(1) Sindicatul poate dobîndi, în conditiile prevazute de lege, cu titlu gratuit sau cu titlu oneros, orice fel de bunuri mobile si imobile necesare realizarii scopului pentru care este înfiintat.

(2) Imobilele organizatiilor sindicale, altele decît cele folosite pentru locuinte sau pentru desfasurarea de activitati productive, nu sînt supuse nici unui fel de impozit, daca sînt folosite efectiv de catre acestea în scopurile prevazute de statut.

(3) Pentru imobilele din fondul locativ de stat, folosite de organizatiile sindicale ca sedii, se va plati chirie calculata potrivit dispozitiilor legale privitoare la locuinte.

ART. 24

Bunurile mobile si imobile dobîndite de catre un sindicat, în conditiile prevazute de lege, necesare întrunirilor sindicatului, bibliotecii sau cursurilor de pregatire si perfectionare a membrilor de sindicat nu pot fi urmarite, cu exceptia celor necesare platii datoriilor catre stat.

ART. 25

(1) Sindicatul poate, în conditiile prevazute de statut:

a) sa sprijine material pe membrii sai în exercitarea profesiei;

b) sa constituie case de ajutor proprii;

c) sa editeze si sa tipareasca publicatii proprii în vederea cresterii nivelului de cunoastere a membrilor sai si pentru apararea intereselor acestora;

d) sa înfiinteze în conditiile legii si sa administreze în interesul membrilor sai unitati de cultura, învatamînt si cercetare în domeniul activitatii sindicale, unitati economico-sociale, comerciale, precum si banca proprie pentru operatii financiare în lei si în valuta;

e) sa constituie fonduri proprii pentru ajutorarea membrilor sai;

f) sa organizeze si sa sprijine material si financiar sportul pentru toti si sportul de performanta în asociatii si în cluburi sportive, precum si formatii cultural-artistice.

(2) În vederea realizarii activitatilor prevazute în alin. 1, syndicatele au dreptul, în conditiile legii, la obtinerea de credite.

ART. 26

(1) Controlul activitatii financiare proprii a organizatiilor sindicale, precum si a unitatilor economico-sociale ale acestora, se realizeaza prin comisia de cenzori, care functioneaza potrivit statutului.

(2) Organele administratiei de stat exercita controlul activitatii financiare a unitatilor economico-sociale ale sindicatelor.

Sectiunea a V-a

Atributiile sindicatelor

ART. 27

(1) În vederea realizarii scopului pentru care sînt create, syndicatele au dreptul sa foloseasca mijloace specifice cum sînt: negocierile, procedurile de solutionare a litigiilor prin mediere sau conciliere, petitia, protestul, mitingul, demonstratia si greva, potrivit statutelor proprii si în conditiile prevazute de lege.

(2) Organizatiile sindicale de tip confederatie, la nivel national, vor fi consultate prin delegati desemnati la elaborarea proiectelor de acte normative care privesc raporturile de munca, contractele colective de munca, protectia sociala, precum si a oricaror reglementari referitoare la dreptul de asociere si la activitatea sindicala.

ART. 28

Sindicatul apara drepturile membrilor sai ce decurg din legislatia muncii si din contractele

colective de munca în fata organelor de jurisdicție si a altor organe de stat sau obștești, prin aparatori proprii sau aleși.

ART. 29

(1) Consiliile de administrație ale unitatilor au obligatia de a invita delegatii aleși ai sindicatelor sa participe în consiliile de administrație la discutarea problemelor de interes profesional, economic, social sau cultural.

(2) În scopul apararii intereselor sociale ale membrilor, sindicatele au dreptul de a primi informatiile necesare pentru negocierea contractului colectiv de munca, precum si cele privind constituirea si folosirea fondurilor destinate îmbunatatirii conditiilor la locul de munca, protectiei muncii si utilitatilor sociale, asigurarilor si protectiei sociale.

ART. 30

Sindicatele persoanelor care exercita legal o meserie sau profesie în mod individual sau care sînt asociate în cooperative, precum si cele ale altor categorii profesionale decît cele prevazute la art. 2 alin. 1, apara, în conditiile legii, interesele profesionale, economice si sociale ale membrilor lor, potrivit specificului activitatii acestora.

ART. 31

Federatiile si confederatiile, la cererea sindicatelor asociate, pot delega reprezentanti sa trateze cu conducerile administrative, sa le asiste sau sa le reprezinte, în toate situatiile, interesele acestora.

Sectiunea a VI-a

Raporturile sindicatelor cu membrii lor

ART. 32

Raporturile dintre sindicat si membrii sai sînt reglementate prin prevederile prezentei legi si prin statute.

ART. 33

(1) Membrii de sindicat au dreptul de a se retrage oricînd din sindicat, fara a avea obligatia de a arata motivele.

(2) Membrii care se retrag din sindicat nu pot cere restituirea sumelor depuse drept cotizatie sau a sumelor si a bunurilor donate.

(3) Membrii care se retrag dintr-un sindicat, în conditiile prevazute la alin. 1, își pastreaza drepturile pe care le-au dobîndit în virtutea calitatii de membru în unitatile cu caracter economic create de sindicat, la care ei au contribuit prin cotizatie sau altfel.

ART. 34

(1) Membrii organelor de conducere ale organizatiilor sindicale, personalul de specialitate si administrativ din aparatul acestora, precum si din unitatile economico-sociale subordonate, vor fi salarizati din fondurile sindicatelor, potrivit reglementarilor proprii.

(2) În functiile de specialitate, care necesita o calificare superioara, pot fi angajati si salariatii ai altor unitati, urmînd ca acestia sa-si desfășoare activitatea în afara programului de munca, precum si pensionari.

(3) Persoanele încadrate potrivit alin. 2 pot cumula, în conditiile prevazute de lege, salariul si, dupa caz, pensia, cu veniturile obtinute din activitatea prestata la sindicat.

ART. 35

(1) Membrii aleși în organele de conducere ale sindicatelor, care lucreaza nemijlocit în unitate

în calitate de salariați, au dreptul la reducerea programului lunar cu pînă la 5 zile pentru activități sindicale.

(2) Numarul celor care pot beneficia de prevederile alin. 1, precum și durata timpului se stabilesc prin contractul colectiv de muncă.

ART. 36

Personalul salarizat de organizațiile sindicale, precum și de unitățile economico-sociale subordonate acestora beneficiază de drepturile de asigurări sociale de stat. Contribuția la asigurările sociale, contribuția la pensia suplimentară și impozitul pe salariu se calculează și se plătesc potrivit legii.

CAP. 3

Reorganizarea și dizolvarea sindicatelor

ART. 37

Sindicatul se poate dizolva prin hotărîrea adunării membrilor sau delegaților acestora statutar constituită, luată corespunzător statutului propriu.

ART. 38

(1) În cazul dizolvării, patrimoniul sindicatului se împarte conform dispozițiilor din statut sau - în lipsa unor astfel de prevederi - potrivit hotărîrii adunării de dizolvare.

(2) Dacă statutul a omis să prevadă modul de distribuire a patrimoniului și nici adunarea de dizolvare nu a luat o hotărîre în această privință, tribunalul județean sau al municipiului București, sesizat de oricare membru al sindicatului hotărăște asupra distribuirii patrimoniului, atribuindu-l unei organizații din care face parte sindicatul sau dacă nu face parte din nici o organizație, unui alt sindicat cu specific asemănător.

ART. 39

(1) În termen de 5 zile de la dizolvare, conducătorii sindicatului dizolvat sau lichidatorii patrimoniului sînt obligați să ceară judecătoriei care a operat înscrisura ca persoană juridică să se facă mențiunea despre dizolvarea sindicatului.

(2) După expirarea termenului de 5 zile orice persoană interesată poate să ceară judecătoriei efectuarea mențiunii prevăzute la alin. 1.

(3) Această mențiune se va face pe pagină și la locul unde s-a făcut înscrisura în registrul special.

ART. 40

Organizațiile sindicale nu pot fi dizolvate și nu li se poate suspenda activitatea în baza unor acte de dispoziție ale organelor administrației de stat.

ART. 41

În cazul reorganizării unei organizații sindicale, hotărîrile asupra patrimoniului se iau de către organele de conducere ale acesteia, dacă statutul nu prevede altfel.

CAP. 4

Forme de asociere a sindicatelor

ART. 42

(1) Sindicatele au dreptul de a-si constitui structuri proprii pe unitate, ramura, profesie sau teritoriu.

(2) Doua sau mai multe sindicate din aceeasi ramura de activitate sau profesie se pot asocia în vederea constituirii unei federatii profesionale.

(3) Doua sau mai multe federatii profesionale din ramuri de activitate diferite se pot asocia în vederea constituirii unei confederatii sindicale.

(4) În cadrul confederatiilor si federatiilor, sindicatele componente se pot constitui în uniuni teritoriale.

ART. 43

(1) Organizatiile sindicale asociate conform art. 42 dobândesc personalitate juridica potrivit dispozitiilor prezentei legi.

(2) În scopul dobândirii personalitatii juridice, organizatiile sindicale respective convoaca adunarile delegatilor, carora le prezinta spre deliberare si aprobare statutele proprii si lista conducatorilor lor.

(3) Hotarârile adunarilor de constituire vor fi prezentate tribunalului judetean sau al municipiului Bucuresti, unde acestea îsi au sediul, însoțite de actele prevazute la art. 15.

(4) Tribunalul va examina daca s-au îndeplinit conditiile de art. 15 si daca organizatiile sindicale care se asociaza au personalitate juridica, precum si daca adunarile de asociere au fost legal constituite.

(5) Hotarârea tribunalului de acordare sau neacordare a personalitatii juridice poate fi atacata cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

(6) Tribunalul va înfiinta pentru organizatiile sindicale asociate care au îndeplinit formalitatile legale pentru constituirea si functionarea lor, un registru special dupa modelul celui prevazut de art. 18.

(7) Prevederile art. 18 alin. 2 se aplica în mod corespunzator.

ART. 44

Reglementarile cuprinse în prezenta lege referitoare la sindicate se aplica în mod corespunzator si celorlalte forme de organizare sau asociere sindicala.

ART. 45

Organizatiile sindicale se pot afilia la organizatii similare internationale.

CAP. 5

Sanctiuni

ART. 46

Constituie contraventii si se sanctioneaza cu amenda de la 2.000 lei la 10.000 lei urmatoarele fapte:

a) furnizarea de date neconforme cu realitatea la dobândirea personalitatii juridice a sindicatului, precum si în timpul fiintarii acestuia, cu prilejul efectuării comunicarilor prevazute la art. 21 alin. 1;

b) încalcare de catre membrii organului de conducere a sindicatului a obligatiei prevazute de art. 39.

ART. 47

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoanele desemnate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

(2) Dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor se aplică în mod corespunzător și contravențiilor prevăzute în prezenta lege la art. 46.

ART. 48

Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă de la 5.000 lei la 25.000 lei următoarele fapte:

a) împiedicarea exercitiului dreptului de liberă organizare sau asociere sindicală, în scopurile și în limitele prevăzute de prezenta lege;

b) condiționarea sau constrângerea, în orice mod, având ca scop limitarea exercitării atribuțiilor funcției membrilor aleși în organele de conducere ale sindicatelor.

CAP. 6

Dispoziții finale

ART. 49

Cererile și actele de procedură ale organizațiilor sindicale în fața instanțelor judecătorești sau actele de procedură întocmite pentru acestea sînt scutite de taxa de timbru.

ART. 50

În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, sindicatele vor pune de acord statutele proprii cu prevederile acesteia.

ART. 51

Legea nr. 52/1945 asupra sindicatelor profesionale, cu modificările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 8 iulie 1991.

PRESEDINTELE SENATULUI

academician ALEXANDRU BÎRLADEANU

Această lege a fost adoptată de Adunarea Deputaților în ședința din 22 iulie 1991.

PRESEDINTELE ADUNĂRII DEPUTAȚILOR

MARTIAN DAN

În temeiul art. 82 lit. m) din Decretul-lege nr. 92/1990 pentru alegerea parlamentului și a Președintelui României, promulgăm Legea cu privire la sindicate și dispunem publicarea sa în Monitorul Oficial al României.

PRESEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU